

26/1995 Z.z.

OZNÁMENIE
Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky oznamuje, že 26. novembra 1987 bol v Štrasburgu podpísaný Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania.

Národná rada Slovenskej republiky vyslovila s dohovorom súhlas svojím uznesením č. 437 z 24. marca 1994 a prezident Slovenskej republiky ho ratifikoval 27. apríla 1994.

Ku dňu nadobudnutia platnosti tohto dohovoru pre Slovenskú republiku sú zmluvnými stranami dohovoru tieto štáty: Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Island, Lichtenštajnsko, Litva, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Nórsko, Portugalsko, Rakúsko, San Marino, Slovensko, Slovinsko, Švajčiarsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko, Turecko, Veľká Británia.

Dohovor nadobudol platnosť pre Slovenskú republiku 1. septembra 1994 na základe článku 19 ods. 2.

EURÓPSKY DOHOVOR
na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania

Členské štáty Rady Európy, signatári tohto dohovoru, prihliadajúc na ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pripomínajúc, že na základe článku 3 vyššie uvedeného dohovoru "nik nesmie byť mučený alebo podrobovaný neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu", poznamenávajú, že osoby, ktoré tvrdia, že boli poškodené v dôsledku porušenia článku 3, môžu využiť mechanizmus stanovený týmto dohovorom, súc presvedčené, že ochrana osôb zbavených slobody pred mučením a neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním by sa mohla posilniť mimosúdnyimi prostriedkami preventívnej povahy, založenými na návštevách, dohodli sa takto:

HLAVA I

Čl.1

Zriadi sa Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania (ďalej len "Výbor"). Prostredníctvom návštev bude Výbor preverovať zaobchádzanie s osobami zbavenými slobody s cieľom v prípade potreby posilniť ochranu týchto osôb pred mučením a pred neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním.

Čl.2

V súlade s týmto dohovorom každá strana povolí návštevy ktoréhokoľvek miesta podliehajúceho jej jurisdikcii, kde sa nachádzajú osoby zbavené slobody na základe rozhodnutia štátneho orgánu.

Čl.3

Pri vykonávaní tohto dohovoru Výbor a príslušné štátne orgány zúčastnenej strany navzájom spolupracujú.

HLAVA II

Čl.4

1. Počet členov Výboru sa rovná počtu zúčastnených strán.

2. Členovia Výboru sú vyberaní spomedzi osôb s vysokými morálnymi kvalitami, známych svojimi znalosťami v oblasti ľudských práv alebo majúcich odborné skúsenosti v oblastiach upravených týmto dohovorom.

3. Vo Výbore môže byť iba jeden občan toho istého štátu.

4. Členovia zastávajú túto funkciu osobne, sú nezávislí a nestranní a majú možnosť svoju funkciu vo Výbore skutočne vykonávať.

Čl.5

1. Členov Výboru volí Výbor ministrov Rady Európy absolútnou väčšinou hlasov z menného zoznamu vyhotoveného Byrom Parlamentného zhromaždenia Rady Európy; každá národná delegácia strán v Parlamentnom zhromaždení navrhne troch kandidátov, z ktorých najmenej dvaja musia byť jej štátnymi príslušníkmi.

2. Rovnaký postup sa použije pri obsadzovaní neočakávane uvoľnených miest.

3. Členovia Výboru sú volení na obdobie štyroch rokov. Zvolení môžu byť len raz. Avšak funkčné obdobie troch členov zvolených v prvých voľbách sa skončí po dvoch rokoch. Členov, ktorých funkčné obdobie sa skončí uplynutím dvoch rokov počiatočného obdobia, určí žrebovaním generálny tajomník Rady Európy ihneď po skončení prvých volieb.

Čl.6

1. Zasadania Výboru sú neverejné. Kvórum tvorí väčšina jeho členov. Rozhodnutia Výboru sa prijímajú väčšinou prítomných členov s výnimkou rozhodnutí podľa ustanovenia článku 10 ods. 2.

2. Výbor si stanoví vlastný rokovací poriadok.

3. Sekretariát Výboru zabezpečí generálny tajomník Rady Európy.

HLAVA III

Čl.7

1. Výbor organizuje návštevy miest uvedených v článku 2. Okrem pravidelných návštev môže Výbor zorganizovať ďalšie návštevy, ktoré si podľa jeho názoru vyžadujú dané okolnosti.

2. Návštevy vykonávajú spravidla najmenej dvaja členovia Výboru. Ak to Výbor považuje za potrebné, môže pribrať znalcov a tlmočníkov.

Čl.8

1. Výbor oznámi vláde zúčastnenej strany svoj úmysel vykonať návštevu. Po tomto oznámení môže kedykoľvek navštíviť ktorékoľvek miesto uvedené v článku 2.

2. Aby Výbor splnil svoju úlohu, strana mu musí na to vytvoriť tieto podmienky:

- a) vstup na svoje územie a právo cestovať bez obmedzenia;
- b) všetky informácie o miestach, kde sa nachádzajú osoby zbavené slobody;
- c) neobmedzený prístup do ktoréhokoľvek miesta, kde sa nachádzajú osoby zbavené slobody vrátane práva neobmedzeného pohybu v týchto miestach;
- d) ďalšie informácie, ktoré má strana k dispozícii a ktoré sú potrebné na splnenie úloh Výboru. Pri žiadaní o tieto informácie sa Výbor riadi príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a profesionálnou etikou.

3. Výbor môže vypočúvať osoby zbavené slobody bez prítomnosti tretích osôb.

4. Výbor sa môže voľne stykať s každým, o kom sa domnieva, že mu môže poskytnúť príslušné informácie.

5. Ak je to potrebné, Výbor môže okamžite oznámiť svoje poznatky príslušným úradom zúčastnenej strany.

Čl.9

1. Vo výnimočných prípadoch môžu príslušné orgány zúčastnenej strany podať Výboru protest proti návšteve v určitom termíne alebo na určitom mieste navrhnutom Výborom. Takýto protest možno podať iba z dôvodov obrany štátu, verejnej bezpečnosti, vážnych nepokojov v miestach, kde sú osoby zbavené slobody, zdravotného stavu osoby alebo uskutočňovania neodkladného výsluchu týkajúceho sa vážneho trestného činu.

2. Po takomto proteste Výbor a táto strana začnú okamžite konzultovať, aby objasnili situáciu a dospeli k dohode o opatreniach umožňujúcich Výboru urýchlene vykonávať svoje funkcie. Takéto opatrenia môžu zahŕňať premiestnenie ktorejkoľvek osoby, ktorú Výbor navrhol navštíviť, do iného miesta. Do uskutočnenia návštevy strana poskytne Výboru informácie o každej takej osobe.

Čl.10

1. Po každej návšteve Výbor vypracuje správu o skutočnostiach zistených v jej priebehu, pričom vezme do úvahy prípadné pripomienky, ktoré uviedla zúčastnená strana. Správu s odporúčaniami, ktoré považuje za potrebné, odovzdá strane. Výbor môže so stranou rokovať s cieľom navrhnúť, ak je to potrebné, zlepšenie ochrany osôb zbavených slobody.

2. Ak strana nespolupracuje alebo odmietne zlepšiť situáciu v zmysle odporúčaní Výboru, Výbor po tom, čo mala strana možnosť sa vyjadriť, môže dvojtretinovou väčšinou svojich členov rozhodnúť, že v tejto veci urobí verejné vyhlásenie.

Čl.11

1. Informácie získané Výborom v súvislosti s jeho návštevou, jeho správa a konzultácie so zúčastnenou stranou sú dôverné.

2. Výbor zverejní svoju správu spolu so všetkými pripomienkami zúčastnenej strany, ak ho tá o to požiada.

3. Žiadne osobné údaje sa však nesmú zverejniť bez výslovného súhlasu dotknutej osoby.

Čl.12

Výbor v súlade so zásadami dôvernosti uvedenými v článku 11 každoročne predloží Výboru ministrov všeobecnú správu o svojej činnosti, ktorá sa predloží Parlamentnému zhromaždeniu a zverejní.

Čl.13

Členovia Výboru, znalci a ďalšie osoby, ktoré Výboru pomáhajú, sú počas trvania ich funkčného obdobia a po jeho skončení viazaní povinnosťou zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach alebo informáciách, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojich funkcií.

Čl.14

1. Mená osôb, ktoré pracujú pre Výbor, sa uvádzajú v oznámení podľa článku 8 ods. 1.

2. Znalci konajú podľa inštrukcií a v rámci právomoci Výboru. Musia mať osobitné vedomosti a skúsenosti v oblastiach upravených týmto dohovorom a sú viazaní rovnakou povinnosťou byť nezávislí, nestranní a disponibilní ako členovia Výboru.

3. Strana môže výnimočne vyhlásiť, že odborníkovi alebo inej osobe pribranej Výborom nemožno povoliť účasť na návšteve miesta podliehajúceho jej jurisdikcii.

HLAVA IV

Čl.15

Každá strana oznámi Výboru názov a adresu orgánu príslušného prijímať oznámenia pre vládu a mená styčných zástupcov, ak ich vymenovala.

Čl.16

Výbor, jeho členovia a znalci uvedení v článku 7 ods. 2 požívajú výsady a imunity stanovené v prílohe tohto dohovoru.

Čl.17

1. Tento dohovor nie je na ujmu ustanovení vnútroštátneho práva alebo akejkoľvek medzinárodnej dohody, ktoré poskytujú väčšiu ochranu osobám zbaveným slobody.

2. Žiadne ustanovenie tohto dohovoru nemožno chápať ako obmedzujúce alebo zrušujúce právomoc orgánov Európskeho dohovoru o ľudských právach alebo záväzkov prijatých stranami podľa tohto dohovoru.

3. Výbor nenavštevuje miesta, ktoré skutočne a pravidelne navštevujú predstavitelia alebo delegáti ochranných mocností alebo Medzinárodného výboru Červeného kríža na základe Ženevských dohovorov z 12. augusta 1949 a Dodatkových protokolov k nim z 8. júna 1977.

HLAVA V

Čl.18

Tento dohovor je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy. Podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Listiny o ratifikácii, prijatí či schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.

Čl.19

1. Tento dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď sedem členských štátov Rady Európy vyjadrilo súhlas byť viazaný týmto dohovorom v súlade s ustanoveniami článku 18.

2. Pre každý členský štát, ktorý dodatočne vyjadrí svoj súhlas byť viazaný týmto dohovorom, dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca, ktorý nasleduje po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení.

Čl.20

1. Každý štát môže pri podpise alebo uložení listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení určiť územie alebo územia, na ktorých sa bude tento dohovor vykonávať.

2. Každý štát môže neskôr vyhlásením zaslaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť vykonávanie tohto dohovoru na každé ďalšie územie uvedené vo vyhlásení. Vo vzťahu k tomuto územiu dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia takého vyhlásenia generálnym tajomníkom.

3. Každé vyhlásenie urobené na základe oboch predchádzajúcich odsekov možno vo vzťahu ku každému územiu uvedenému v takom vyhlásení odvolať oznámením zaslaným

generálnemu tajomníkovi. Odvolanie nadobudne účinnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa prijatia takého oznámenia generálnym tajomníkom.

Čl.21

Vo vzťahu k ustanoveniam tohto dohovoru nemožno urobiť žiadnu výhradu.

Čl.22

1. Každá strana môže tento dohovor kedykoľvek vypovedať oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.

2. Táto výpoveď nadobudne účinnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí dvanástich mesiacov odo dňa prijatia oznámenia generálnym tajomníkom Rady Európy.

Čl.23

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy

- a) každé podpísanie;
- b) uloženie každej listiny o ratifikácii, pristúpení alebo schválení;
- c) každý dátum nadobudnutia platnosti tohto dohovoru v súlade s článkami 19 a 20;
- d) každý iný úkon, oznámenie alebo správu týkajúce sa tohto dohovoru s výnimkou opatrení prijatých pri vykonávaní článku 8 a 10.

Na dôkaz toho dolupodpísaní, náležite na to splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané v Štrasburgu dňa 26. novembra 1987 v angličtine a francúzštine, pričom oba texty sú rovnako autentické, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archívoch Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy.

PRÍL.

Výsady a imunity (článok 16)

1. V tejto prílohe odkazy na členov Výboru zahŕňajú aj odkazy na znalcov uvedených v článku 7 ods. 2.

2. Členovia Výboru pri výkone svojich funkcií a počas služobných ciest uskutočňovaných pri výkone svojich funkcií požívajú tieto výsady a imunity:

- a) imunitu pred zatknutím alebo zadržaním a pred zhabaním ich osobnej batožiny a vo vzťahu k výrokom alebo písomným prejavom a všetkým úkonom vykonaným pri plnení služobného poslania, vyňatie zo súdnej právomoci;
- b) výnimku z akýchkoľvek obmedzení ich slobody pohybu: pri odchode z krajiny a návrate do krajiny ich trvalého pobytu a vstupe do krajiny a odchode z krajiny, v ktorej vykonávajú svoje funkcie, ako aj výnimku zo všetkých formalít registrácie cudzincov v krajine, ktorú navštevujú alebo ktorou prechádzajú pri výkone svojich funkcií.

3. Na služobných cestách uskutočňovaných pri výkone ich funkcií sa členom Výboru pri colných a devízových kontrolách priznajú:

- a) ich vlastnou vládou rovnaké úľavy, aké sa priznávajú vyšším funkcionárom cestujúcim do zahraničia na dočasné služobné cesty;
- b) vládami ostatných strán rovnaké úľavy, aké sa priznávajú predstaviteľom cudzích vlád na dočasných služobných cestách.

4. Dokumenty a materiály Výboru, pokiaľ sa dotýkajú práce Výboru, sú nedotknuteľné.

Úradná korešpondencia a iné oficiálne oznámenia Výboru nemožno zadržať ani podrobiť cenzúre.

5. S cieľom zabezpečiť členom Výboru úplnú slobodu slova a úplnú nezávislosť pri plnení ich funkcií, ich vyňatie zo súdnej právomoci pokračuje vo vzťahu k výrokom alebo písomným prejavom a všetkým úkonom, ktoré vykonali pri plnení svojich funkcií bez ohľadu na to, že tieto osoby už takéto funkcie nevykonávajú.

6. Členom Výboru sa výsady a imunity nepriznávajú pre ich osobné výhody, ale za účelom zabezpečenia nezávislého výkonu ich funkcií. Jedine Výbor je oprávnený zbaviť imunity svojich členov; nemá iba právo, ale aj povinnosť zbaviť imunity svojho člena v každom prípade, v ktorom by podľa jeho názoru imunita bránila výkonu spravodlivosti, a vtedy, ak to nie je na ujmu účelu, na ktorý bola priznaná.